

— kdo je prišel? „Ali ne vidiš — odgovori Meta — uboziga otroka pri oknu, kakó lačen noter gleda!“ Vsi so pogledali k oknu, in potem hitro tudi pomagali loncu polniti. Janez je smehljaje z glavó zmaljal, in rekel Meti: „kakor se vidi, mi boš dobro pomagala gospodariti, ko precej prvi dan polne lonce odnašaš! Meta je te besede razumela in mu reče: „Tomi moraš že naprej pripustiti!“ Janez seže v žep, in ji stisne dvajsetico v roko, s temi besedami: „Vzemi tudi še to, in reci otroku, da naj večkrat pride, če ravno ni vsak dan ženitovanje.“ Vsi so molčali, in se na tihim veselili, da bo lačen nasiten. Ko je Meta nazaj prišla, jo praša Rozala: „Čigav je ta otrok?“ Meta: Jez ga ne poznam. Janez: Zadosti de je ubog.

Kar je v bog'mu iz ljubezni podeljeno,
To Bog sprejme, kakor b' njemu blo storjeno.

Sej vemo — je Janez dalje govoril — kdo je bil tisti, ki je rekel: „Jez sim bil lačen in vi ste me nasitili.“ — „Jez sim bil žejen — reče nekdo z bokalam v roki — in vi ste me — — „Nikár stric! mu hitro v besedo pade Meta, nikar božje besede v šalo obračati; je greh!“ Vsi so pogledali z nejovaljo na lahkomišljeniga norčevavca, de je obudno govorjenje vstavil, in v nečimurno šalo pretégnil. — Tode, kér so ga vidili s sramoto pregretiga, so mu hitro prizanesli, in oči in govorjenje precej na druge reči obrnili.

(Konec prihodnjic.)

Mana z nebes pada!

Kar se že davnej ni zgodilo, de bi bila mana z neba padala, se je pretečeniga mesca po več krajih turške Male Azije perpetilo. Grozno veliko je je padilo in prebivavci teh krajev so iz nje kruh pékli. — Ne de bi kdo mislil, de je ta povest le prazna marnja, bomo drugo pot od tega čudniga prikazika kaj več povedali, kakor smo ga v Dunajskih novicah (österreichischer Beobachter) brali, ktere ne pobérajó praznih laží po svetu, kakor marsikteri drugi časopis.

Glas iz Štajerskega.

Létina lanjska je pri nas pač zlo srednja bila. Poljski plod, kar ga po toči ni za kvar šlo, bo težko do drugega léta tek imél, iznemši korún, ki je sila obiloma obrodil. Tude od kake korúnove bolézni še zdaj, bodi ga Bog zahvaljen, nič ne vémo. Oj korún! ti zlahtni dar božji, ti sam si zaslužiš toliko imén, kolikor vse po svoji koristi zalégaš: zatore je telika tvoja slava med Slováni. Mi Slovenci te še imámo za zemljak; vlaško repo; podzemljice; podzemeljski bob; podzemeljske kostanje; — grúške; — oréhe; — jabelka; čompe; podzemljike; koznjice; mugo; krompir; kompir; kartofelj; krôžiče in svinjski grud. — Potle drugi Slovéní, postavim južni, ti pravijo krompir; križdjalina, skriždjalina; paporcina; volče jabelka; Rusi zemljanaja jabloka in kartofelj; Poljaki zemlják; bulva; zemna gdula; kartofelj; pantovka; Lužičanje bjerna; kulka; deplja; neplja; Čehi zemák zemčata; brambori; Moravánje jabluška; ter Slováci zemák; krumple; bobále in kóbzole. Po tem takem te, ljubi korúnec! vsaki den v méscu lahko drugače imenujemo, kér te radi imámo; le obrodi nam vsako léto, in Bog te vsake bolezní vari! Já pa in imenuj te domá vsak po svojem, kakor mu je drago — ali za občinsko rabo se véndar edno imé odbéri, bodi si korún ali pak zavoljo inih Slovánov zemljak; sej je že davno domačega iména vréden. —

Tude kerme živinske je dovolj prirastlo, zlasti séna in otáve. Vse hvale vrédni so gornji Poljanci in

Pohorci, kér si svoje travnike in košenine tako umno in marljivo napájajo (pomakajo), kar se v „Slovenskih Goricah“ celó pogréša, akoravno jim Pésnica, Rogoznica, Velka, Rečica, Dervanja in Šavnica priložno tečejo. Ali mi porečete: kaj pak bi tedaj naši mlinarji začeli, kér so jim že takó skoz in skoz kolesa na suhem? vam odgovorím: le napravite si jezov, zapérnic, kolés in jarkov; sej je napeljevanje vodé na senóžeti naj boljše ob plohah in dežévju.

Kar pak vino zadéne, ga je na Pohorju, gdér toče ní bilo, edno čveterť menj kakor lani, in je, če je ravno bratva lépa brez vsega dežja bila, kiselejše, kakor so si pričakovali; zató pak je pre boljše močno; cena mu je 50 — 80 gold. sr. za šterťnjak. — Vinograde Pohorci práv délajo, če ravno ne dobro poprék. Dolánci se tožújejo, da jim goríce smod kazí; čuda ni: kér pri grobanju in kotljenju, kakor je sluh, gnoj ali véjnik tikama k tersovemu korénju ter stebľu spravljajo, kar je strup vsém rastljinam. To pa je le óčitnega razglasenja vrédno, da Dolánci zdaj žé ne hite z sv. Mihé-lom na branje, temuč da na sv. Terézijo čakajo, kar jim je tudi vinsko ceno zboljšalo. Naj beržej so naši naj umnejši kmetovavci gornji Gorícánje, v Jereníni, v Svečini, pri sv. Jakobu in pri sv. Jurju domá, imenitni zavoljo svoje snažnosti, ustrežljivosti in gospodarljivosti ter izvečega udje c. k. kmetijske družbe: skoro vsak kmetič tižé imá svoj sadovnik, tersno zasájališče z novimi boljšimi plemeni, s tersnimi postavim risling; traminščák; klevenščák i. t. d.

Od kod li pride, da je na našem Pohorju dosta pšenatnih ali strokastih svinj in da vsako leto krepajo?

Zlo me je na Pohorju zavzelo, kedar sem prvokrat videl, kako so kmetje svoje ozimíne na obrežih hitro po posétvi skerbno z gnojem pokrivali, ter mi povédali, da se takó ležej mrazu branijo in potle čerstvéje rastejo.

Veliko slovensko pratiko pri nas vse imá; oj da bi milostni Bog dal, da bi se tude še drugo, kar nam skerbne Novice priporočajo, iz rok neutrudljive c. k. kmetijske družbe takó hitro sprejemalo! —fov.

Čast, komur čast gre!

Do lanjskiga léta je bil gospod Janez Lihteneker v Prebolski grajšini za komisarja. Takim gospodam nikoli dela ne zmanjkuje, če jih le veseli. Gospod Lihteneker ves živ, v svoji komisii vse krivo poravnati, je našel lepo reč déla. Sosebno ceste in steze so bile potrebne urniga in znajdeniga popravljavca. Po nekih krajih komisije ni bilo mogoče, če je le dež en sam dan šel, z vozam naprej. Lihteneker se dela s vso močjo in razumnostjo prime: kmetje vpijejo, in le persiljeni, vsi nevoljni delajo. Pa komaj dvé leti pretéče, so vse komisijske steze tako verle, de z enim konjem ob dežji lahkó težo izpeljá, ki bi je poprej v lepim vremenu z dvema mogel ne bil. Kaj se zgodi? Komisar dobí bolji službo na drugi grajšini. Kmaló potihne vse godernjanje; kmetje vsi od kraja ga hvalijo, in le sami na sebi merzijo, de so bili tako slepi in neumni, de so si le persiljeni take lepe pota naredili; in delajo zdaj, de jim nihče ne reče, tudi po drugod, do svojih zavodov, njiv in travnikov enako lepe steze. — Skoz Grajsko vés še pred malo časa ob deževji ni bilo voza spraviti; ali zdaj ima lépe snažne ulice, de je le veselje va-njo priti, po nji se med lepimi hišami sprehajati. Vse steze iz vesí so širji, s strugami po obéh stranéh oskerbljene, in dobro s prodnim kamnjem posute. — Slovenci! kjer vas je še kej, de mlake in močírje po veséh in stezah terpite, odpravite jih po zgledu Grajánov, in po storjenim délu bote veselí, kakor so oni. Za take pridne in pobožne grajšinske vradnike pa, kakor je

gosp. Lihteneker, naj podložni Boga hvalijo; dar božji so taki možje. — Srečna Prebolska grajšina, de je za Lihtenekerjem zopet komisarja dobila, ki stopinje svojiga sprednika pridno nasleduje. S *)

Zlate bukve.

Pod tem nadpisam bomo oznanovali prihodnjič ob kratkim vse lepe in hvale vredne dela, ktere bomo zvedili in ktere zaslužijo razglasene biti.

Začeli jih bomo z Rajmundam Vončinatam, prostakam (gmajnarjem) c. k. krajnskiga pešniga polka, ki je po očitnim pohvaljenji c. k. Idrijske komisijske gosposke v 17. listu nemškiga Ljubljanskiga časopisa, 10 let staro deklico nekiga rudokopa iz Iderce potegnil, kjer bi bila gotovo vtonila, če bi je ne bil verli Vončina odtel. Oblečen je skočil v vodo in dete smerti rešil. Ljudomilo delo, vsakimu človeku v izgleđ!

Občni čuvár.

Černe bukve.

Odperli bomo prihodnjič tudi černe bukve, v ktere bomo zapisovali hudobije, sleparije in vse take dela, s kterimi kdo svojimu bližnjimu škodo storí. Imena bomo zamolčevali, dela pa razglasili in oistro svarili. Začeli bomo černe bukve z nekim sleparskim živinskim vračam (arcatam) v Ljubljani, ki je bil ni davnej kbolni kravi poklican in ji je na desnem ušesu pušal. Kdor kravi na ušesu puša, bo toliko opravil, ko žaba pri lešniku. Tode od te neumnosti ne govorimo tukej, ampak le to hočemo razglasiti: de je imenovani slepár, ko je vdruđič h kravi prišel, širokoustno tole govoril: „Ti kravi je narejéno (zacoprano) in ne bo drugač ozdravela, dokler mi gospod ne bojo pustili, čare iz hleva skopati; kakor una vlani, bo tudi ta gotovo cernila.“ Prestrašena dekla leti urno k pravimu zdravniku pomoči iskat; on pride, vidi de ima krava le oslavljen želodec, ji zapiše encijanove in kalmežove štupe z grenjko soljo vred, prepové za en dan vso kermo razun snopiča sená, in ji veleval hladne vode z domačo soljo osoljéne piti dajati. V dveh dneh je ozdravela, je zdej zdrava ko riba in já ko volk. — V resnico vsiga kar sim tukej povedal, zastavim svojo vést. — Kdaj se bojo vunder našim kmetovavcam oči odperle, de ne bojo pomoči iskali pri tacih sleparjih, ki od živinskih bolezin nobene prave vednosti nimajo, ki s praznimi besedami pa s pomišljivim nosam od natore bolezni govoré; copernice dolžijo, če pomagati ne znajo ali pa na vso moč bahajo, če je živina ozdravela, ktere niso mogli umoriti.

Občni čuvár.

Dopisi na vredništvo.

(Iz Štajarskiga) so nam iskreni Slovenec, častiti gosp. Cafov pisali: „Oznanite v Novicah podpisovanje za rajnciga Kopitarja spominek v Ljubljani; vsi Slovenci bodo radi pripomogli. Kopitar je vreden, nar vredniši krasniga spominka, kér je prvi tãme razkadil in Slovensčini luč prižgal. Kopitar ima dovelj čestivcov! Jaz sam bom od kraja do kraja doneske pobiral. Če Kopitarjev ne čestimo, je proč naša narodnost, ter nesmo vredni iména „Slovenci“. —

Lepo reč ste sprožili, dragi prijatelj!

(Iz Šmartna pri Litii) so nam gosp. J. O. Lepstanski velikiga černo in rumeno pisaniga metulja

*) Lépe pèsme, ki so v Novicah semtertje s pismenko „S.“ podpisane, ne izhajajo iz mojiga perésa, temuč so zložene od nekiga verliga pesmenika na Krajnském.

Štajarski S.

poslali, kteriga so gosp. Koporc v Šmartnu pred 2 mescama na oknu vjeli; in nas prašali, kakó se mu pravi? in ali je njegov prikazik v tem času kaj posebniga? Naš učen gosp. F. Šmidt v Šiški so nam tale odgovor dali: „Gosenca tega metulja živi na korúnu (krompirjevcu) od mesca Maliserpana do konca Kimovca; potem pa se pod zemljo v mešiček (Puppe) zavíje, iz kteriga mesca Listopada metulj sferfolí. Če je vreme lepo, ga vidimo tudi mesca Grudna okoli ferfrati. Imenuje se po nemško Todtenkopf-Schwärmer (Acherontia Atropos) zato kér ima černo — merváško — glavo.“ Slovenskiga iména ne vémo: če ga kdo vé, naj nam ga oznani. Če ga pa še nima, ali bi ga ne smeli korúnač imenovati? zato kér ima na korúnovim zelišu svoje prebivališe.

Slovenske pesmi v Ljubljanskim gledišu.

Že veliko veliko let je minulo, kar ni bilo slovenskiga petja v Ljubljanskim gledišu slišati. Pretečeno saboto smo med drugim petjem zopet zaslišali vesele glasove domačiga jezika, s kterim so se gledišni pevci, akoravno Nemci, práv dobro obnesli. Zapopadik igre pod naslovam „Poskušnja krajnskih pesem,“ je bil tale: Neki župan (gosp. Eichner) hoče grajsko gospó k njenimu godu z slovenskimi pesmami razveseliti; de bi pa pevci in pevke na večér pod oknam žlahtne gospé vse pesme gladko peli, jih je župan vkup poklical, de so poprej poskusili, kaj in kakó bodo peli. Prišli so skupaj in poskusili so naslednje pesmi: 1) Vodníkovo od zadovoljeniga Krajncea, 2) Dolensko gosp. P. 3) Moj spominik od Vodníka, in 4) Pesem od železne ceste Drja. Prešerna. Pervo Vodníkovo je pel gosp. Šmidt; „Dolensko“ gosp. Majer, „Moj spominik“ gospodična Amasberger, dvopév (Duett) od železne ceste pa gosp. Molt (Andrejčik) in pa gospodična Majerhofer (Barbika), ktera je takó dobro besede izrekovala, de je vsak mislil, de je Krajnica. Vse pesme so poslušavcam takó globoko v serce segle, de so dopadjenje nad njimi glasno na znanje dali.

Železná cesta je nar bolj dopadla; pa sta jo gosp. Molt in gospodična Majerhofer tudi takó ljubó pela, de je vsim poslušavcam serce od veselja igralo. Gospodu Mašeku, vodju gledišniga glasništva, gre hvala, de nam je to veselico napravil, imenovanim igravcam in igralicam pa čast, de so se v petji práv čversto obnesli. Tudi gosp. Eichner (župan), ki je po krajnsko govoril, in vsi drugi pevci in pevke v pevskim zboru (kóru) so svojo reč práv dobro opravili. Glediše je bilo polno, de se je vse terlo. — Če se poslednjič še to pové, de so se imenovane pevke in pevci v treh dneh slovensko govoriti naučili, bo gotovo vsak njih razumne glavice hvalil.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Denár.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	14. Svečana.		9. Svečana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	2	—	2	2
1 » » banaške....	2	10	2	10
1 » Turšice.....	1	15	1	15
1 » Soršice.....	—	—	1	43
1 » Rěži.....	1	36	1	41
1 » Ječmena.....	1	15	1	20
1 » Prosa.....	1	5	1	18
1 » Ajde.....	1	2	1	4
1 » Ovsá.....	—	48	—	51